

Список використаних джерел

1. Селіверстова Л. С. Фінанси корпорацій: монографія. Київ: КНТЕУ, 2013. 320 с.
2. Селюченко Н. Є., Шмігельська З. К. Управління фінансовою системою України // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка. Проблеми економіки та управління. 2012. № 725 С. 366–371.
3. Моторна Я. Проблеми функціонування фінансової системи України. URL: http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Economics/68425.doc.htm
4. Лук'яненко І., Сидорович М. Бюджетно-податкова політика України: нові виклики: монографія. Київ: НаУКМА, 2014. 229 с.
5. Бондаренко О. С., Селіверстова Л. С., Адаменко І. П. Особливості формування архітектури фінансової системи // Бізнес Інформ. 2017. № 10. С. 301–305.
6. Банки. Финансы Украины. URL: <http://financeua.net/finance>
7. Турченко Т., Третяк А. Проблеми сучасної фінансової системи України та пропозиції щодо її ефективного економічного розвитку // Економічний аналіз. 2012. Вип. 11. Ч. 1. С. 255–258.

*Слатвінський Максим Анатолійович,
кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ В ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Важливою сферою застосування інформаційних технологій є надання аналітичної інформації про наслідки регулятивного впливу в системі фінансово-економічної безпеки. В ринкових умовах розвинена інформаційно-аналітична інфраструктура забезпечує обґрунтованість та адекватність економічної політики, тоді як її відсутність створює загрози фінансово-економічній безпеці країни. За цих умов розробка якісних методик оцінювання економічної ефективності інвестиційних рішень щодо впровадження інформаційно-аналітичних систем є особливо актуальною, оскільки простежити вигоди за допомогою класичних методів оцінювання не завжди можливо.

Вважається, що витрати на впровадження та розбудову інформаційно-аналітичних систем обґрунтовані, якщо ці системи відповідають вимогам нормативних документів, а також концепції фінансово-економічної безпеки. Обумовлено це тим, що наразі відсутні усталені універсальні методи оцінювання економічної ефективності впровадження інформаційно-аналітичних систем.

Відповідно до теорії оцінки ефективності систем, якість будь-якого об'єкта, в тому числі і систем інформаційного забезпечення, проявляється лише в процесі його цільового функціонування, тому об'єктивною є оцінка за

ефективністю використання [3]. Прийняття інвестиційних рішень почасти пов'язане з невизначеністю у майбутньому, насамперед, унаслідок мінливості економічних умов зовнішнього та внутрішнього середовища, що ускладнює передбачення результатів застосовуваних заходів.

Сертифікація, ліцензування та відповідність умовам безпеки не можуть повністю усунути невизначеність характеристик систем інформаційно-аналітичного забезпечення та їх окремих елементів, а також не дозволяють врахувати елементи випадковості в результатах ухвалення рішень. Відповідно до цього, об'єктивною характеристикою економічної ефективності інвестицій у впровадження та розбудову систем інформаційно-аналітичного забезпечення, ступеня їх пристосованості до досягнення бажаного рівня фінансово-економічної безпеки за умов дії випадкових чинників можуть виступати лише ймовірнісні показники. Можливість досягнення цілей фінансово-економічної безпеки, наприклад за використання системи інформаційно-аналітичного забезпечення, математично характеризується певним ступенем імовірності. Ймовірнісні оцінки, таким чином, мають бути покладені і в основу методики оцінювання ефективності інвестицій в інформаційно-аналітичне забезпечення фінансово-економічної безпеки.

Зазвичай при розробці систем інформаційно-аналітичного забезпечення виникає багатокритеріальна задача порівняння різних варіантів структур цих систем. У число розглядуваних в задачі показників входять і показники ефективності, які мають імовірнісно-часовий характер функцій розподілу. Зокрема, до них належать імовірність подолання системи захисту інформації за певний час [2].

Отже, для оцінювання економічної ефективності інвестицій у впровадження систем інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки найбільш застосовні ймовірнісні методи, відповідно до яких рівні безпеки оцінюються за довірчими інтервалами ймовірностей відповідних значень показників. Оцінка оптимального рівня фінансово-економічної безпеки значною мірою залежить від запобігання негативним наслідкам загроз. Для отримання множини значень ризику необхідно знати розподіл випадкових величин збитку. В більшості випадків такі оцінки можна отримати, наприклад, за допомогою імітаційного моделювання або за результатами активного аудиту [1].

Тобто, по-перше, визначення ефективності інвестицій у впровадження систем інформаційного забезпечення не може базуватися на детермінованих оцінках. По-друге, для визначення ефективності цих інвестицій доцільніше використовувати ймовірнісні характеристики – функції розподілу ймовірностей виникнення загроз безпеці.

При прийнятті інвестиційних рішень у системі фінансово-економічної безпеки необхідно використовувати, зокрема, окрему методологію, що дозволяє здійснити ефективні витрати на реалізацію відповідного інформаційно-аналітичного забезпечення. Однак не всі підходи до оцінки таких витрат дозволяють розподілити грошові кошти так, щоб інвестування стало ефективним. Згідно зі статистичними даними, витрати на інформаційно-

аналітичне забезпечення фінансово-економічної безпеки становлять 30% від усіх витрат на інформаційні системи, а вартість захисту інформаційних систем повинна становити приблизно 20% від вартості інформаційного ресурсу [4].

Не вирішеними остаточно залишаються питання, як адаптувати оцінку ефективності інвестицій в інформаційно-аналітичне забезпечення фінансово-економічної безпеки до поточного моменту часу, забезпечити прийняття ефективних управлінсько-організаційних рішень щодо фінансово-економічної безпеки в умовах нестачі необхідних статистичних даних і параметричних оцінок, реалізувати зіставлення оцінок можливих ризиків новим загрозам фінансово-економічній безпеці.

Більшість існуючих підходів до оцінювання орієнтовані на умови економічно розвинених країн, тоді як особливості національних економік з низьким рівнем фінансово-економічної безпеки (слаборозвинених економік) мають передбачати розрахунок ризиків порушення фінансово-економічної безпеки, на основі чого дається оцінка про безперервність функціонування інформаційних процесів (рис. 1).

При використанні застосовного до слаборозвинених економік підходу до оцінювання витрат на інформаційно-аналітичне забезпечення фінансово-економічної безпеки визначають такі рівні ризиків: незначний, допустимий, критичний, недопустимий. Якщо незначним рівнем ризиків можна знехтувати, то визначення допустимого рівня проводиться з огляду на такі показники: недовговічність інформаційного активу; ступінь захищеності інформаційного активу; обґрунтування вартості інформаційного ресурсу. Загалом оцінки кожного рівня ризику відмінні між собою, через що підходи до оцінювання ризику інвестування в систему інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки в рамках запропонованої моделі буде відрізнятися залежно від певного його рівня.

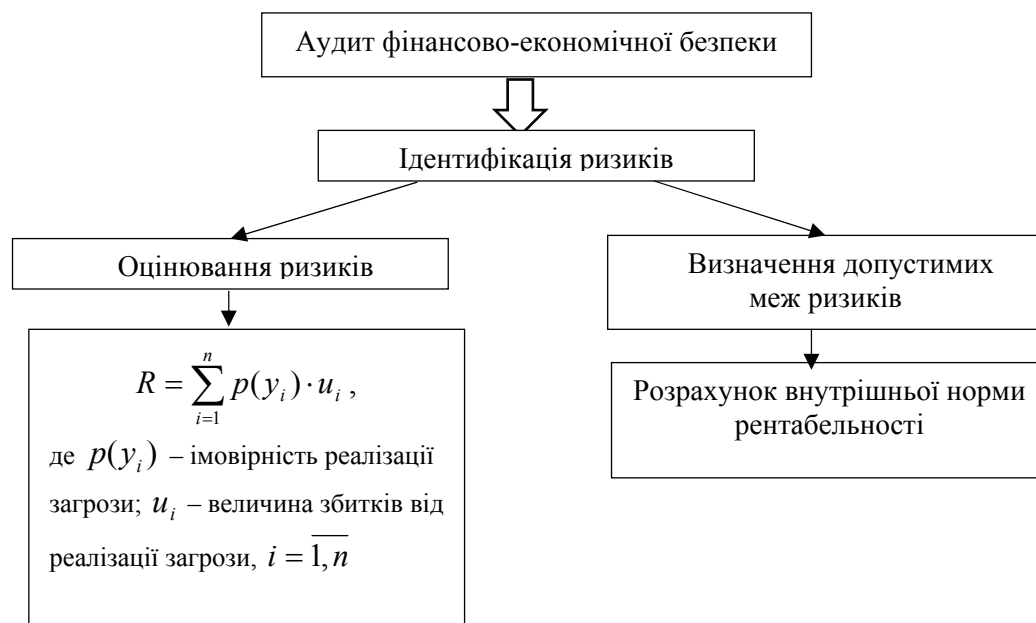

Рис. 1. Особливості оцінювання ефективності інвестицій у впровадження систем інформаційно-аналітичного забезпечення в слаборозвинених економіках

Отже, розглянутий вище підхід до оцінювання обґрунтованості інвестицій у впровадження та розбудову системи інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки надає оцінку інвестиційних ризиків у вигляді розрахунку суми ризиків, властивих певній інформаційно-аналітичній системі та системі фінансово-економічної безпеки, з урахуванням не тільки екзогенних та ендогенних чинників, а й певних особливостей, притаманних цим системам.

Список використаних джерел

1. Баутов А. Эффективность защиты информации // Открытые системы. 2003. № 07–08. URL: <http://www.osp.ru/os/2003/07-08/183282/>
2. Горбунов А. Выбор рациональной структуры средств защиты информации в АСУ. URL: <http://kiev-security.org.ua/box/2/26.shtml>
3. Петухов Г. Б. Методологические основы внешнего проектирования целенаправленных процессов и целеустремленных систем. Москва: АСТ, 2006. 504 с.
4. Петренко С. А. Симонов С. В., Кислов Р. И. Информационная безопасность: экономические аспекты, URL: http://www.jetinfo.ru/Sites/new/Uploads/2003_10.319A4A356B684F33A06E15C657633935.pdf

*Слухай Сергій Васильович,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ СЕКТОРУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Наразі Україна переживає низку суспільних реформ, які зачіпають практично усі сфери суспільного життя, зокрема економіку. Каталізатором спроб змінити наявну ситуацію в країні стала ворожа політика Російської держави, яка різноманітними методами гібридної війни намагається знищити українську державність. За цих умов, за урахування неоднозначного ставлення до російської агресії проти України з боку урядів багатьох розвинених країн єдиним способом врятувати самостійність країни є удосконалення суспільних механізмів, що дозволить забезпечити високу дієвість функціонування суспільних інститутів і, завдяки цьому – економіки як основи суспільного життя. Можна сперечатися стосовно того, наскільки правильною є послідовність кроків держави щодо удосконалення суспільних відносин, наскільки радикальними є реформи, що проводяться, наскільки значним є кінцевий суспільний ефект від їх реалізації, проте немає сумніву у тому, що без здійснення давно назрілих соціально-економічних перетворень Україна не матиме гарних перспектив.